

תהודה

כתב עת למורשת יהודי תימן

גיליון 34

תשע"ח

עורך:

אדם בןנון

הוצאת האגודה לטיפול חברה ותרבות, תיעוד ומחקר
מייסודו של עובדיה בן-שלום

על העטיפה הקדמית:

קטע ממכתב הרב יוסף צובירי שכתב בארץ ישראל למשפחתו
שבתימן ביום רביעי כ"ב במנחם אב ה'תש"ה (01.08.1945).

כתב עת זה יוצא לאור בסיוע
משרד התרבות והספורט מנהל התרבות

© כל הזכויות שמורות להוצאה לאור:

האגודה לטיפוח חברה ותרבות, תיעוד ומחקר (ע"ר)

The Association for Society and Culture,
Documentation and Research

עמותה מס' 58-001-352-2

משרד האגודה והמוזיאון: כיכר העצמאות 11, קומה 4, נתניה

טלפון: 09-8331325, פקס: 09-8614712

שעות פתיחה: ימים א'-ה' בין השעות 09:00-14:00

(ביקור אחה"צ מחייב תיאום מראש)

אתר אינטרנט: <http://www.teman.org.il>

פייסבוק: <https://www.facebook.com/hatemanim>

דואר אלקטרוני: hatemanim@gmail.com

מען למכתבים: ת"ד 1515 נתניה 4211501

הדפסה: דפוס מאורולך, ירושלים, יולי 2018

מסת"ב 978-965-92630-4-2

תוכן העניינים

5	דבר העורך
7	דבר יושב ראש האגודה
גנזות	
	הרב מאיר צובירי
9	סדר לימוד תינוקות של בית רבן בתימן
גולת תימן	
	אלעזר חבשוש
13	מהדורה נוספת של פנקס השליחות לר' שלמה אלנדאף
	אביגדור דאר
53	תיאור הרב עזרי גיאת לכמה מלאכות בתימן
	אושר כהן
75	זיכרונות ר' שלום בן סעדיה כהן
חיסול הגלות ותחילת הגאולה	
	אדם בךנון
105	דורש טוב לעמו – הרב שלום קורח וקהילת עדן
	אמנון מעבי
139	המתיחות בין גלוסקא לישיעיהו בקונגרס ה-כ"ב
	יוסף יובל טובי
	תרומת ישראל ישעיהו
151	לשילוב יוצאי תימן בארץ ישראל ובמדינת ישראל
עולי תימן בארץ ישראל	
	אהרן גימאני
163	פרופ' יהודה רצהבי: במלאת עשור לפטירתו
	אבירן יצחק הלוי
179	לקט מכתבים מגנזי יהודה רצהבי

ספרות יפה

- 219 **אברהם צובירי**
קפה תורכי חסידי
- 226 **נריה כהן**
סבתי זיכרונה לברכה
- שירה**
- 230 **יוסף קלזאן**
תפילה לכאב ראשי
- 231 **יהודה בן־יחיאל**
זיכרון שבט אב
- 232 **עדי שרעבי־רועי**
היא הייתה מדברת עם עצמה
- 235 **עזרא בן יצהר**
גיבור כארי
- 237 **רשימת הכותבים**

דבר העורך

כמעשנו בגיליונות הקודמים כך מעשנו בגיליון הנוכחי. פרסמנו מאמרים הנוגעים כולם למורשת תימן ולתרבותה וכן שירים של בני תימן המושכים בעט סופר. על אלה הוספנו שני מדורים: גנוזות וספרות יפה. מדור גנוזות בתחילת הקובץ ומדור ספרות יפה לקראת סופו. במדור גנוזות פורסם תיאורו של הרב מאיר צובירי "סדר לימוד תינוקות של בית רבן" מתוך כתב ידו. במדור ספרות יפה פורסמו שני סיפורים אישיים ומרגשים: "קפה תורכי חסידי" ו"סבתי זיכרונה לברכה".

השנה – יום שלישי א' דראש חודש אדר תשס"ט (24.02.2009), ימלאו עשר שנים להסתלקותו של פרופ' יהודה רצהבי לגנזי מרומים. פרופ' רצהבי היה ראש המדברים בחקר יהדות תימן ובתרבותה. הוא פרסם מאות מאמרים וחיבר ספרים רבים. גם "תהודה" שימש לו אכסניא, ושישה ממאמריו פורסמו בו.¹ לקראת מלאת עשור לפטירתו, ביקשנו מפרופ' אהרן גימאני ומהרב אבירן יצחק הלוי, שהיו קשורים אליו בקשר אישי וחברי, לכתוב מאמרים העוסקים באיש ובפועלו. את פירות כתיבתם פרסמנו כאן.

ברצוני להודות ליושב ראש האגודה לטיפוח חברה ותרבות, ד"ר יגאל בן שלום, ולבנו עדיאל על הזכות ועל האמון שנתנו בידי להמשיך ולערוך גם את גיליון "תהודה" הזה, ועל עזרתם בכל נושא שפניתי אליהם.

תודה מיוחדת לכל הכותבים שהשביחו את כתב העת במאמריהם המחכימים והמעניינים, בסיפוריהם ובשיריהם המשובבים את הנפש.

במהלך עריכת הגיליון נעזרתי בכמה מכובדים וידידים שתרמו לי מזמנם וסייעו לי בכל אשר חפצתי, מי במתן עצה והדרכה, מי בהארת עיניים

¹ (א) ר' אברהם אלנדאף העסקן והחוקר, תהודה 16 (תשנ"ו), עמ' 13–16; (ב) שני שירי עם לאבן גאבר, תהודה 17 (תשנ"ז), עמ' 98–103; (ג) "שלושה שירים מתורגמים מעטו של ר' זכריה אלצאהרר", תהודה 18 (תשנ"ח), עמ' 80–82; (ד) "בצאת אדם מעבודת חייו", תהודה 20–21 (תש"ס–תשס"א), עמ' 85–86; (ה) "קריאה למתן צדקה", תהודה 20–21 (תש"ס–תשס"א), עמ' 87–90; (ו) "קורות חייו", תהודה 23 (תשס"ד–תשס"ו), עמ' 65–67.

בעניינים לשוניים, מי בהגהה ומי בסיוע ובעזרה כנגד תעתועי המחשב שלא יכולתי עליהם לבדי. ברצוני להזכיר במיוחד את הרב פנחס קורח, הרב עזרא קורח, ד"ר דורון יעקב, שלום פנחס כהן, יואל אושרי, ובפרט את שי שבח ויהודית נדב־צדוק.

ואחרון חביב, ידידי המלומד, איש האשכולות, יואל אושרי, פליאוגרף וחוקר תרבות הספר, הבקי היטב בנבכי תרבות תימן ובכתביה. שוחחנו רבות בנושאים מגוונים הקשורים לגיליון ולעריכתו, ופירות שיחותינו משוקעים בין בתריו.